

BULGARIAN GEOGRAPHICAL FESTIVAL – A MODEL IN THE GEOGRAPHICAL COMMUNITY FOR SYNERGY BETWEEN EDUCATION, BUSINESS, SCIENCE, NGO SECTOR AND LOCAL AUTHORITIES

Abstract: The first Bulgarian Geographical Festival happened in 2015 as educational activity pretending to appear as annual and national event. Each year the festival is hosted by a different city. So far the Festival has happened in three locations: Yambol, 2015, Kazanluk, 2016 and Pazardzhik, 2017. The festival program traditionally includes a set of activities for school and university students, teachers and general audience. The happening of the Festival is a key example of cooperation and institutional synergy between a great variety of stakeholders: NGO, companies, schools, students, authorities, etc.

Keywords: geography, festival, science, education, synergy

Authors information:

Dimitar Zhelev

Chief Assistant, PhD

Sofia University “St Kliment Ohridski”,

Geological-geographic Faculty

✉ dimitar@geograf.bg

🌐 Bulgaria

Evgenia Sarafova

Chief Assistant, PhD

Sofia University “St Kliment Ohridski”,

Geological-geographic Faculty

✉ evgenia@geograf.bg

🌐 Bulgaria

Увод

Географското образование както в училищно, така и на университетско ниво попада под критиките, които засягат ефективността и съвременността на българското образование като цяло. Редица резултати от международната система за оценяване на грамотността на учениците по света PISA показват, че около 40% от българските ученици са функционално неграмотни [1] и са с резултати сред най-слабите в Европа [2]. Тези тревожни новини отразяват продължителна и задълбочаваща се тенденция на неревантност от страна на образователната система в лицето на институциите, нормативната уредба, кадровата подготовка, учебното съдържание и формите на извънкласни дейности спрямо динамично променящото се общество и потребностите на пазара на труда и обществото като цяло.

Ситуацията с географското образование не стои по-далеч от общонационалната тревожна образователна практика. Явяването на държавен зрелостен изпит по география и икономика се е възприело масово като „спасителен пояс“ за ученици с ниски оценки и същевременно създава негативен обществен образ на географското образование като цяло [3]. Индикациите за качествена промяна в институционалното отношение към осъвременяването на българското образование, в частно географското, не са налице, съдейки по извършената образователна реформа, изразяваща се преди всичко в лексикални трансформации [4].

Една от формите за преодоляване на недъзите в образователната действителност е чрез интегриране на извънкласни прояви, които компенсират изразени липси в българската образователна практика – липса на интеграция между потребности на пазара на труда и предоставянето образование; комуникация между средни училища и ВУЗ; популяризиране на науката и др.

Вече 3 години се осъществява провеждането на Българския географски фестивал – инициатива на неправителствени организации, целяща да повиши обществения престиж и популярност на географското познание; да предостави възможности за извънкласна изява на ученици под формата на отборни и индивидуални състезания; да осигури възможности за

участие в професионални семинари на учителската колегия; да промотира възможностите за висше образование в сферата на география пред учениците; да даде среща на представители на бизнеса със студенти по география от ВУЗ; да запознае широката аудитория с новостите в света на науките за Земята и др.

Първото издание на Българския географски фестивал е през 2015 г. в Ямбол под името Първи географски фестивал. През 2016 г. домакин на събитието е Казанлък, а през 2017 г. – Пазарджик. Традиционни съорганизатори на събитието са Географ БГ, Българското географско дружество и местните власти в града домакин. Събитието всяка година привлича все по-голям кръг от партньори, спонсори и участници. Фестивалът успешно демонстрира модел за синергия в географската общност между образование, бизнес, наука, НПО сектор и местна власт.

Резултати

Изминалите три издания на фестивала в периода 2015-2017 г. дават възможности да се видят резултатите от функционирането на цялостната „фестивална екосистема“, включваща ангажираността на отделни партньорски организации, участници, спонсори и почитатели. Участието във фестивала може да се осъществи на институционално ниво (съорганизатор, партнираща организация, медиен партньор, спонсорираща организация); като отбор (двама учители и четирима ученици – двама до 7. клас и двама до 12. клас); като индивидуален участник – студент, учител, ученик, любител и т.н. Участието в Българския географски фестивал е изцяло доброволно и не се извършва селекция. Подборът на участващите ученици се осъществява от учителите, които имат желание да ръководят отбори. Участниците не заплащат такса за правоучастие.

Част от събитията на фестивала (щандово пространство, изложби, презентации) са отворени за широка публика, т.е. могат да се посетят от граждани, без да имат регистрация. Единствено предварително регистрираните участници могат да вземат участие в състезания, семинари, образователни турове и други сходни събития, които изискват внимателно и точно планиране.

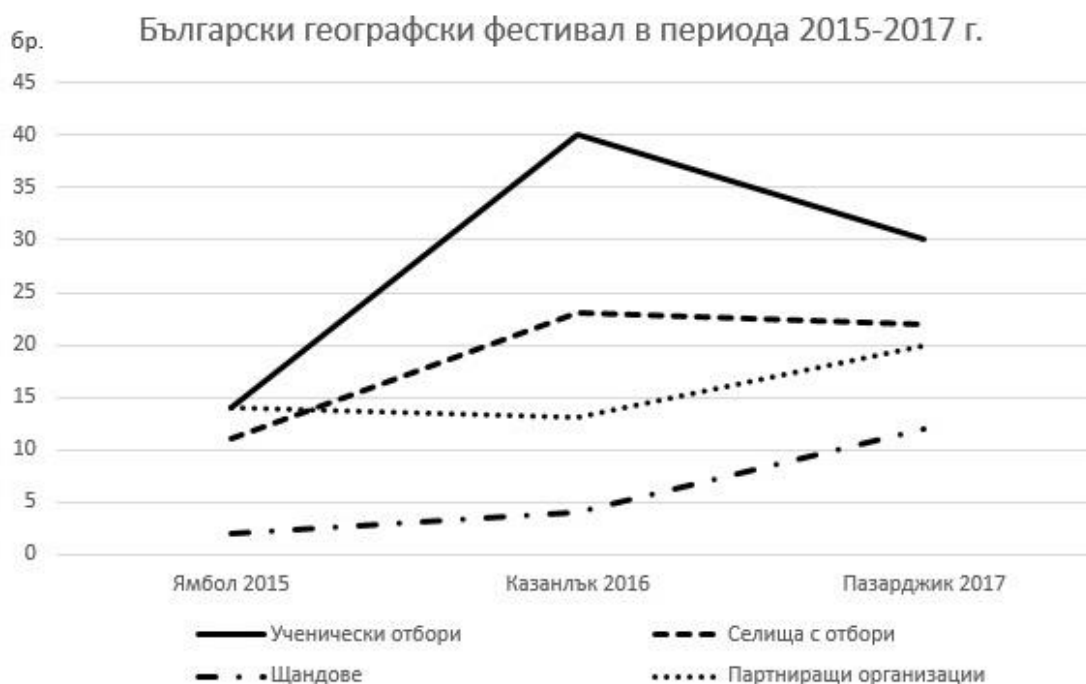
По данните от фиг. 1 може да се видят тенденциите при броя на регистрираните участниците във фестивал. Очевидна е тенденцията за увеличаване на популярността на фестивала сред основните групи участници. Същевременно е налице и преобразуване на същността на събитието от основно за ученици и учители в самото начало за по-широка аудитория, включваща и студенти (2017 г.). През третото издание на фестивала бе наложително да се извърши ограничителна мярка спрямо броя на отбори от едно училище, предвид логистични ограничения в града домакин, което намали броя участващите ученици, но не се отрази на броя на представените с отбори селища. Географският фестивал придобива широка обществена популярност [5].

Периодът от 2015 до 2017 г. показва, че географският фестивал е по-разпознаваем сред организации, желаещи да се включат в партньорската мрежа. Същевременно се разраства географският обхват сред селищата, които имат участващи ученически отбори (фиг. 3).

*През 2017 г. действа регламент за ограничение за брой отбори от едно училище.

Фиг. 1. Брой на регистрираните участници в Български географски фестивал

Фиг. 2. Брой на участващите отбори, представените селища, партниращите организации и щандове в Български географски фестивал

Фиг. 3. Селищата, участвали с отбор на Български географски фестивал

Добри практики

В рамките на Българския географски фестивал могат да се отличат няколко добри практики, които показват ползите от провеждането на форума. Като най-важен аспект от географския фестивал трябва да се отличи институционалното сътрудничество между представителите на всички съоразитори, партньори и участници. Практически и трите издания на фестивала са осъществени с подкрепата на местната власт и общественост. Всяко едно от изданията на фестивала е припознато от различни фирми като благородна и смислена кауза, заради което е получавало спонсорска подкрепа. При осъществяването на фестивала изцяло водеща е инициативността от страна на неправителствени организации (Географ БГ и Българско географско дружество), съчетана с логистичната подкрепа от страна на редица институции, представители на държавната власт – общини, РУО, ОД на МВР и др.

От организационна гледка точка като успешна практика изпъква организирането на щандово фестивално пространство, в което могат да представят дейността си различни организации – фирми, университети, училища, сдружения с нестопанска цел, граждански инициативни групи, фондации и други. Пространството допринася за цялостния колорит и празнична атмосфера на фестивалната програма.

Важен аспект от фестивалната програма са семинарите за учители и за студенти. Събитието за учители има професионална насоченост към иновации в учебния процес, споделяне на добри практики и опит, предоставяне на полезна информация за полезни възможности и др. Същевременно семинарът е удачна възможност за получаване на обратна връзка от страна на учителите по отношение на организацията на фестивала, нивото на въпросите за учениците, процеса на регистрация и др.

Участието на студентите по география във фестивала е ключово. Голяма част от тях ще са бъдещите учители по география. Някои от тях дори правят този житейски и професионален избор по време на фестивала, когато виждат радостните емоции сред децата и техните преподаватели. В организирания за студенти семинар се дискутират и презентират теми, посветени именно на професионалните възможности за реализация по специалността, възможности за обучения, стипендии, практики и т.н.

Участието на учениците на Българския географски фестивал е основното емоционално ядро, което мотивира всички останали. Възможностите за комуникация с учениците са на

няколко нива. Още в хода на регистрацията преди самия фестивал учениците са включени в имейл групи, по които получават интересна, важна и практична информация за подготовката си. В хода на самия фестивал те имат достъп до редица събития, но вълнуващите моменти за тях остават състезанията. Във фестивала на този етап за предвидени два формата на състезание – отборно състезание „Географиада“ и индивидуално състезание „Разходка с изненади“. Географидата се състои в два етапа – селекционен, когато чрез общ тест с общогеографска насоченост се избират 10-те най-добри отбора. Интересен момент, превърнал се в традиция е, че докато учениците решават отборния селекционен тест, по същото време и техните учители могат да прегледат въпросите от теста, да ги обсъждат с организаторите и помежду си. Финалният етап е пред публика и включва мултимедийно покриване на въпросите, така че в реално време публиката да разбира какви са въпросите и отговорите. В оригинален игрови формат след 20 въпроса се определят и трите отличени отбора, които получават купи за първо, второ и трето място. В случай на равен брой точки се стига и до „географски дузпи“. Осъществяването на това отборно състезание стимулира уменията на учениците за работа в екип, за комуникация, за вземане на отговорни решения.

Индивидуалното състезание „Разходка с изненади“ цели да елиминира „учителския фактор“, тъй като учениците са тествани изцяло върху знания, които са предобили непосредствено в хода на образователен тур в тематична паркова част на града домакин. В рамките на едночасова разходка учениците придобиват визуална и вербална географска информация. Непосредствено след края на този етап следва тестови етап, където ясно се отличават децата с умения да усвоят географското познание на момента. Състезанието е сходно по същество с един от кръговете на световната географска олимпиада.

Аспект от фестивала, който е с важно практическо измерение, е участието на бизнеса – като спонсорство, като щандово пространство, като лекторство по време на семинарите, като цялостно присъствие. Аргументацията в полза на професионалната реализация в сферата на географията и науките за Земята има много по-голяма тежест, когато учениците, учителите и студентите се запознаят на място с успешни бизнес модели, свързани с географското познание.

Най-ценната добра практика, която се наблюдава в провеждането на трите издания на Българския географски фестивал, е цялостното позитивно изживяване от страна на участниците и организаторите.

Заключение

Всичко в природата и в обществото се променя в хода на времето в зависимост от променящите се условия. Българският географски фестивал е отворена система, която ще продължи своето развитие през годините, придавайки смисъл на географското образование и търсейки още повече възможности за популяризирането на науките за Земята сред българското общество. Изградените партньорства и добитият опит дават основания да се търсят още по-иновативни възможности за постигането на мисията на фестивала чрез развиването на вече съществуващия модел на синергия в географската общност на България.

References

1. Izsledvane: Okolo 40% ot bulgarskite uchenitsi sa funkcionalno negramotni <http://btvnovinite.bg/article/bulgaria/izsledvane-okolo-40-ot-balgarskite-uchenici-sa-funkcionalno-negramotni.html>
2. PISA: Bulgarskite uchenitsi ostavat posledni v Evropa http://standartnews.com/balgariya-obrazovanie/pisa_balgarskite_uchenitsi_ostavat_posledni_v_evropa-216645.html
3. Nay-zle e da se yavish na matura po geografija <https://offnews.bg/bulgaria/naj-zle-e-da-se-yavish-na-matura-po-geografia-205255.html>

4. Reformata v obrazovaniето zapochva dnes, direktorite smenyat imenata na uchilishtata http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2016/08/01/2800970_reformata_v_obrazovaniето_zapochva_dnes_direktorite/
5. Startira edinstveniyat geografski festival u nas <https://www.vesti.bg/bulgaria/obshtestvo/startira-edinstveniiat-geografski-festival-u-nas-6068168>